

Posudek bakalářské práce Martiny Nývtové
Psaní velkých písmen v samostatně vydaných českých Nových zákonech 15. a 16. století

Bakalářská práce Martiny Nývtové se zabývá zajímavým a dosud málo prozkoumaným tématem: užíváním velkých písmen v českých tiscích raného novověku. Ač je to problém, na který zejména editoři textů z této doby narážejí velice často, bylo mu dosud věnováno relativně málo analytických studií. Dvě z nich se ale v poslední době zabývaly vývojem psaní velkých písmen u vybraných slovních druhů v raněnovověkých biblich a právě na ně diplomantka svým výzkumem navázala. Měla tak možnost porovnat své výsledky s jejich zjištěními a vyvodit z toho závěry.

První, co si zaslouží ocenění, je množství času a energie, které autorka věnovala získání materiálu. Transliterace zvolených úseků textu a jejich označování bylo jistě velice náročné jak z hlediska časového, tak z hlediska řešení četných dílčích nejasností v oblasti transliteračních pravidel i klasifikace jednotlivých slov.

Po metodologické stránce sice autorka navazovala na zmíněné studie a měla tak možnost se o ně opřít, je ale třeba zdůraznit, že tuto metodiku nepřejala bezmyšlenkovitě, ale že kriticky zvažovala její silná a slabá místa a nakonec se jí rozhodla mírně modifikovat tak, aby na jedné straně zachovala plnou srovnatelnost výsledků, na druhé straně aby si ověřila platnost hypotézy, že by výsledky mohly být ovlivněny započítáním spojení předložky a jména tištěných dohromady, která v původních studiích nebyla do výsledků zahrnuta. Tento předpoklad se sice v zásadě nepotvrdil, přesto oceňuji autorčinu důslednost a samostatnost v této otázce. Kromě toho autorka oproti předchozím studiím do své práce navíc zařadila také poměrně podrobné popisy jednotlivých zkoumaných tisků a jejich grafiky, které umožňují čtenáři udělat si lepší představu o povaze zkoumaného materiálu. Při jejich zpracovávání postupovala velmi samostatně a vycházela z veškeré dostupné odborné literatury, jak nejnovější, tak i té starší od počátku 19. století, a tedy poměrně špatně přístupné.

V práci s odbornou literaturou obecně se autorka snažila o samostatnost, nevycházela pouze z toho, co z ní excerpují studie, na něž navazovala, ale podle možností usilovala o to, aby si příslušné práce opatřila a pracovala přímo s nimi. Vzhledem k tomu, že jde o práci bakalářskou, je třeba vyzdvihnout, že pracovala jak se starými tisky (resp. jejich elektronickými kopiemi), tak s rozsáhlou (dvousvazkovou) publikací Bergmanna a kol., psanou v ne úplně snadné odborné němčině.

Ocenění si zaslouží také způsob zpracování získaných dat do grafů a tabulek a jejich interpretace. Popisy jsou jasné a srozumitelné, srovnání s předchozími studii vhodná a přínosná.

Na druhou stranu jistě rezervy lze vidět zejména ve zpracování úvodních, teoretických a metodologických kapitol. Autorčina snaha o maximální systematičnost a srozumitelnost je jistě velice chvályhodná, v některých případech však vede k zbytečně častému opakování některých informací, jež má čtenář dosud v dobré paměti (týká se to zejména opakovaného podrobného odkazování na studie, ze kterých autorka vycházela, dále např. opakování informace o edici *Grammatiky české* z r. 1974, o přejetí třidicích kategorií substantiv, adjektiv a číslovek z předcházejících studií apod.). Některé formulace nejsou úplně šťastné (např. formulace „Pravděpodobně byla velká písmena u číslovek motivována jejich funkcí, zástupností substantiva.“ /s. 18/ na první přečtení zní, jako by se věta spíše než číslovek měla týkat zájmen; na s. 48 je ne zcela přesně formulováno srovnání s předcházející studií: situaci v němčině neodpovídá jen stav u abstrakt, ale celkové rozložení výskytu velkých písmen), nejčastěji je to ale tam, kdy diplomantka pracovala s již zmíněnou německou publikací,

musela tedy překonávat poměrně velké obtíže. Formální nedostatky se v práci vyskytují zcela ojediněle (např. „k velkému písmenu po tečce následujícím“, s. 23).

Diplomantka zpracovávala své téma velice zodpovědně, často se mnou postup své práce konzultovala a kladla vždy velké množství detailních a promyšlených otázek. Bylo zřejmé, že o své práci přemýšlí a že se snaží zpracovat zadané téma co nejvíce vyčerpávajícím a metodologicky promyšleným způsobem.

Ze všech uvedených důvodů podle mého názoru práce Martiny Nývltové i přes drobné nedostatky bez problémů splňuje požadavky kladené na bakalářské práce. Proto ji doporučuji jako podklad k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou *výborně*.

V Praze 11. června 2014

Mgr. Alena A. Fidlerová, Ph.D.